

Konservering av samlingen etter brannen - avveiiinger

Vera de Bruyn - Ouboter

Konservator NKF-N

Det relevante museum 2016

Evakuering

Første stabilisering

Magasin og logistikk

Registrering Fotografering

Verdivurdering, Prioritering/avher

Tilstandsvurdering

Sot

Vannskade

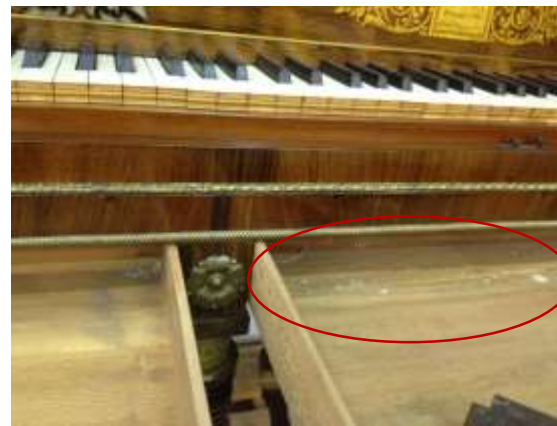
Evakueringsskader

Brann- og varmeskader

Korrosjon

Mugg

Nedsatt klang/funksjon

Lukt

- Tre sterk skadete tastinstrumenter (flygel og piano)
- Tekstiler
- Møbler og polstermøbler
- Papirobjekter: innrammet grafikk, foto, dokumenter
- Lysekroner og kandelabere
- Ferniss, maling, forgylling
- Gipsskulptur
- Knust glass og porselen
- Vannskadete polerte treoverflater
- Stemming regulering av spillbare musikkinstrumenter

- Tre sterk skadete tastinstrumenter (flygel og piano)
- Tekstiler
- Møbler og polstermøbler
- Papirobjekter: innrammet grafikk, foto, dokumenter
- Lysekroner og kandelabere
- Ferniss, maling, forgylling
- Gipsskulptur
- Glass og porselen
- Polerte treoverflater
- Spillbare musikkinstrumenter

Alt renses
10% trenger ytterlige tiltak

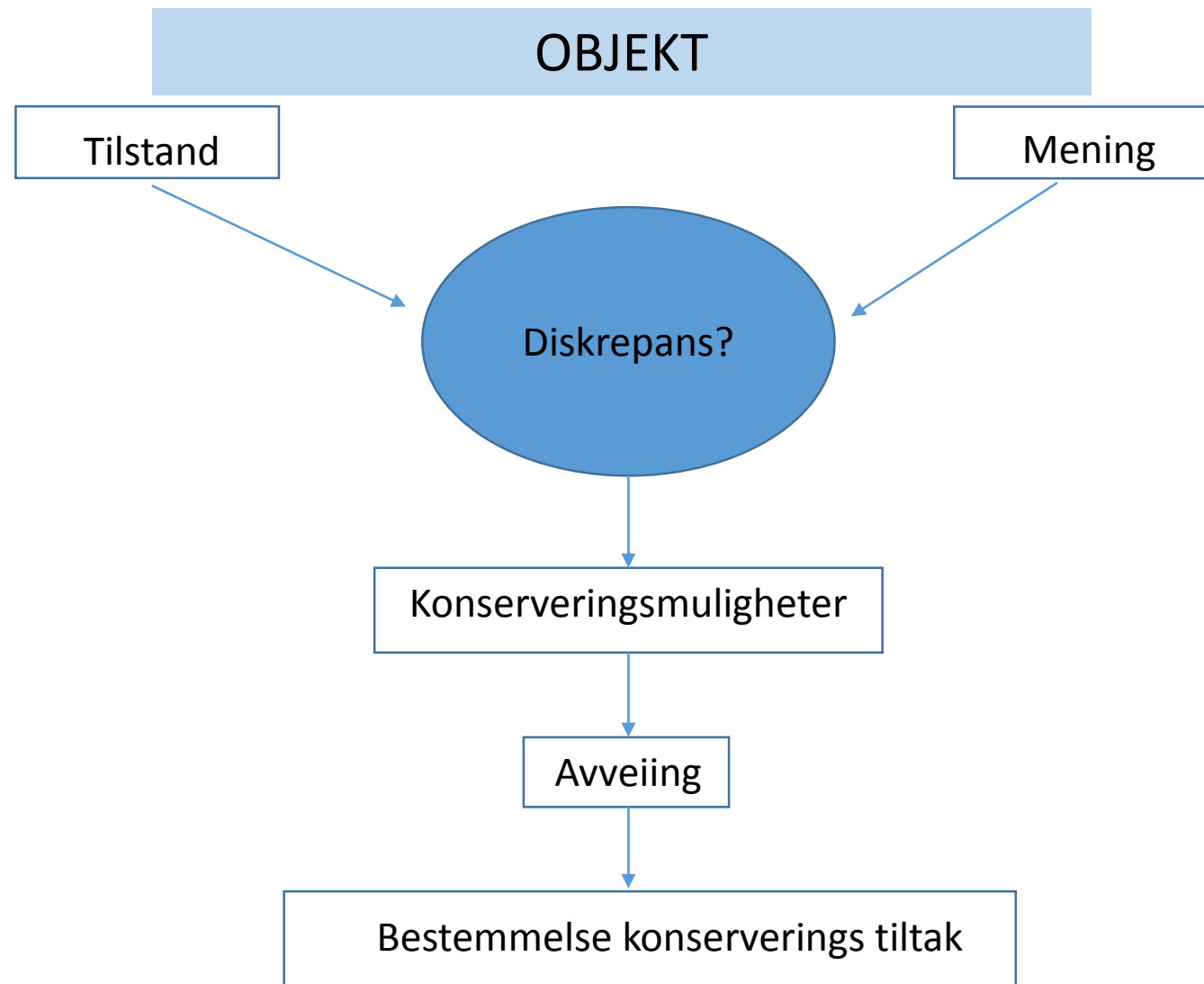
Rensing for sot og løs smuss

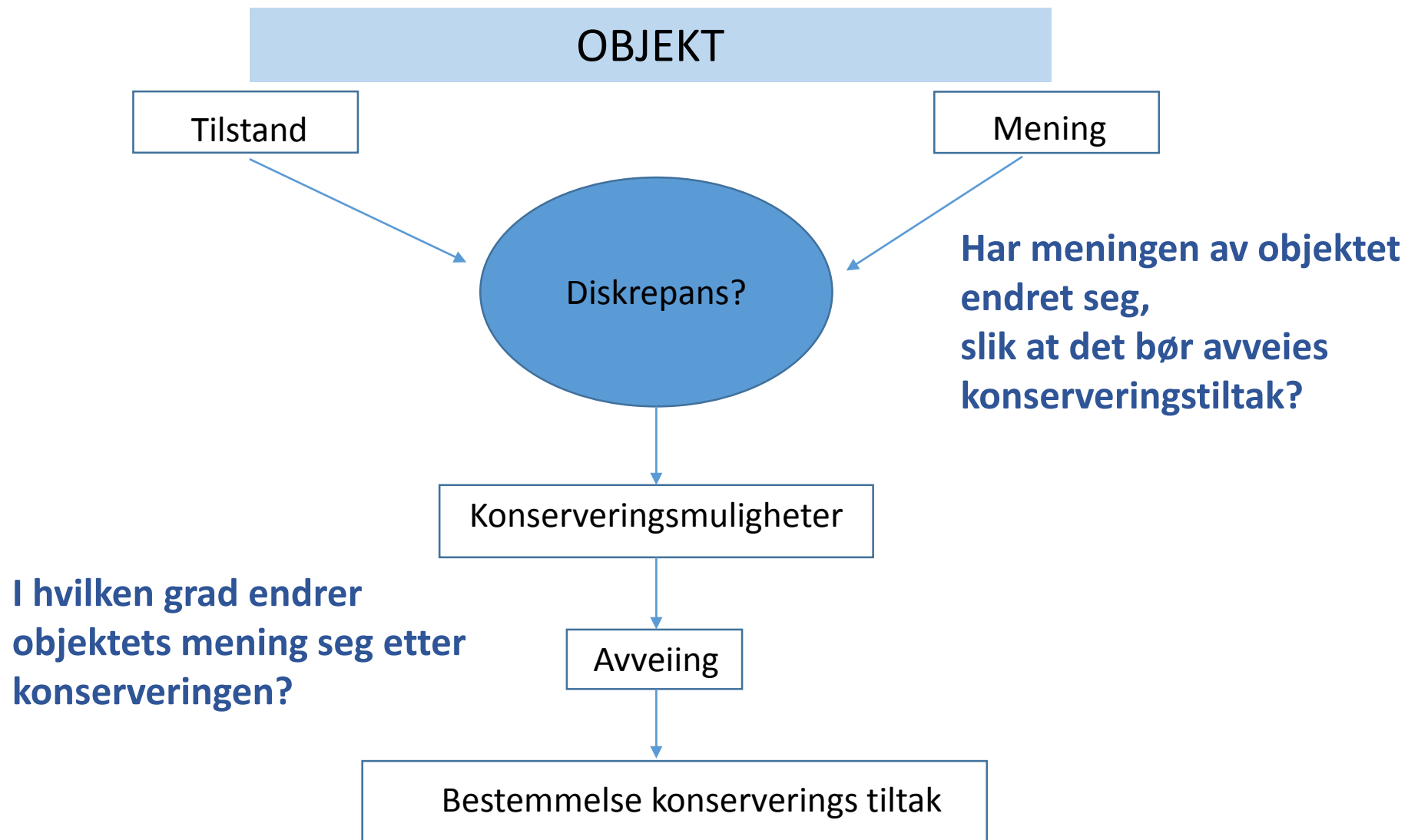

Konservering – Hva kan vi gjøre, hva bør vi gjøre?

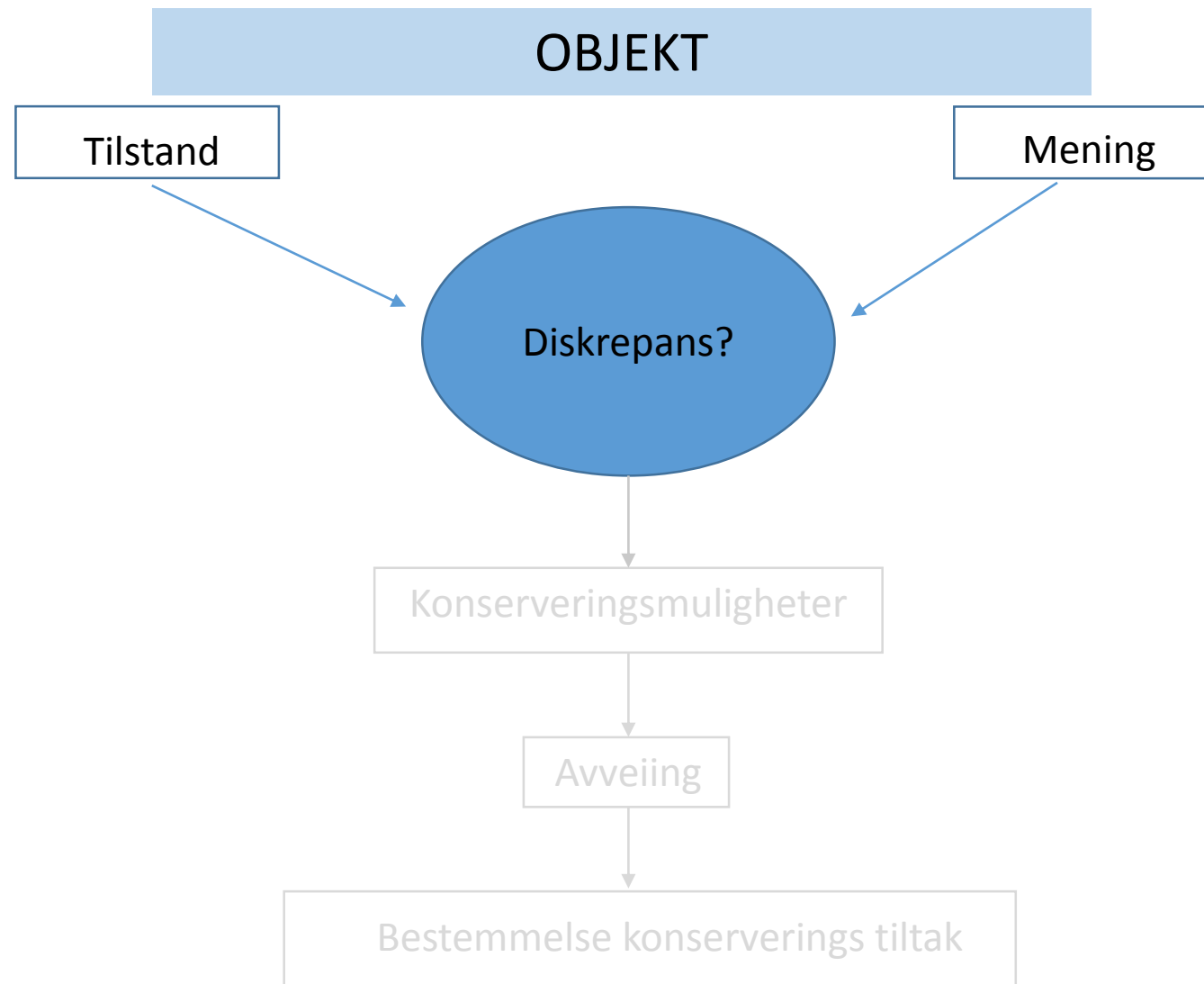
Chopins spillebord, ca. 1800

Utsatt for vann, sterk varme, sot

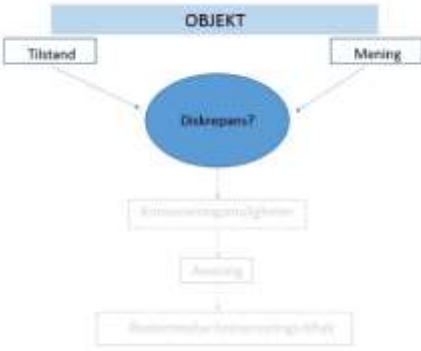

- Manglende og løs intarsia og finer
- Deformert finer
- Filten på bordoverflaten har løsnet
- Delvis manglende ferniss
- fast inngrodd smuss på overflaten
- Flekker ujevn glans i fernissen
- Deformerte messinghengsler

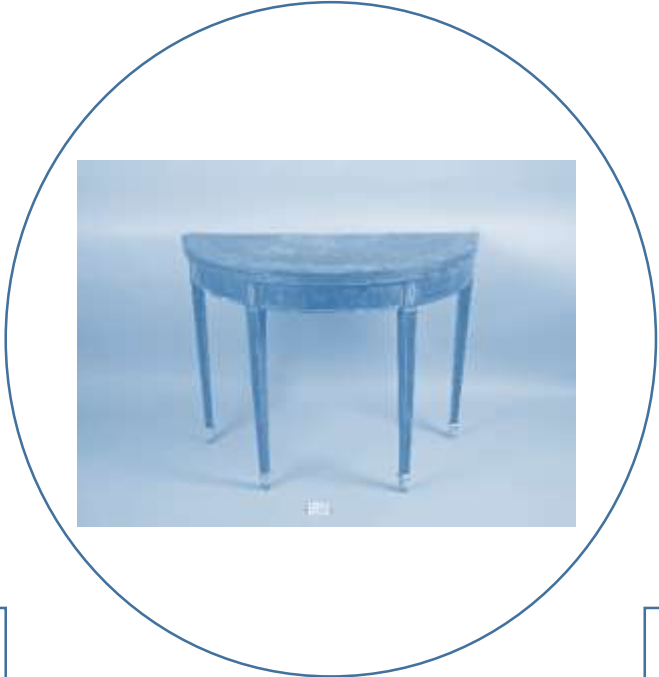

Har meningen av Chopins spillebord endret seg med skadene etter brannen, slik at det bør avveies konserveringstiltak?

Kunstnerens/produsentens oppfatning

Funksjon

Historisitet

Estetiske faktorer

Autentisitet

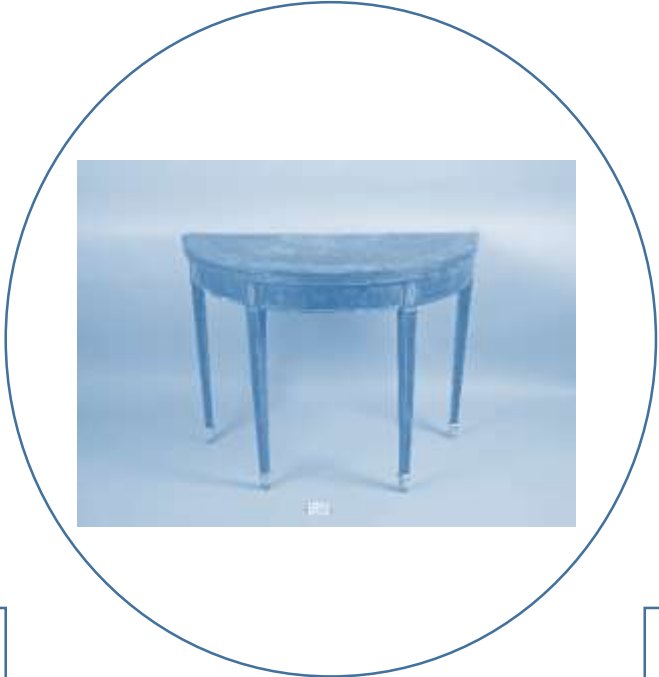
Har meningen av Chopins spillebord endret seg med skadene etter brannen, slik at det bør avveies konserveringstiltak?

Kunstnerens/produsentens oppfatning

Ja. Produsenten var opptatt av estetikken og ville antagelig stemme for en full restaurering.

Funksjon

Historisitet

Estetiske faktorer

Autentisitet

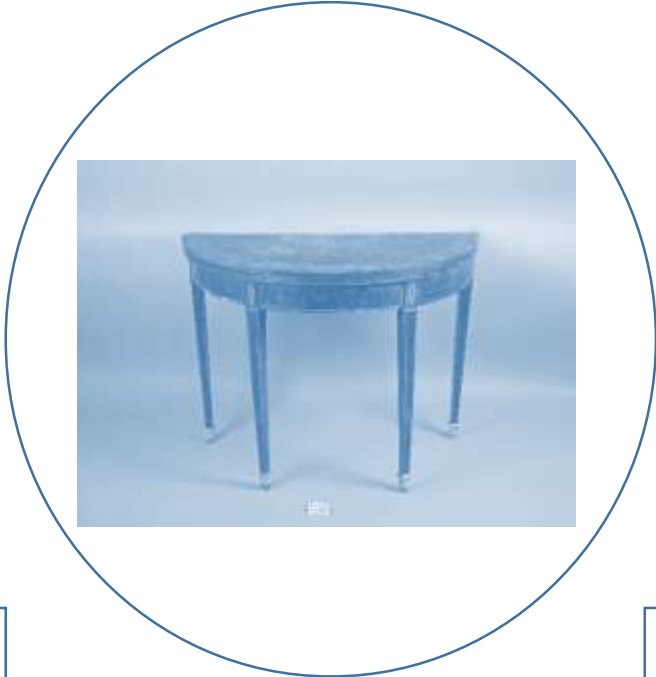
Har meningen av Chopins spillebord endret seg med skadene etter brannen, slik at det bør avveies konserveringstiltak?

Kunstnerens/produsentens oppfatning

Ja. Produsenten var opptatt av estetikken og ville antagelig stemme for en full restaurering.

Funksjon

Historisitet

Ja. Brannen er en sterk del av bordets historie.
Den skadete filten, som ble erstattet tidligere, betyr ikke noe spesielt for objektet.

Estetiske faktorer

Autentisitet

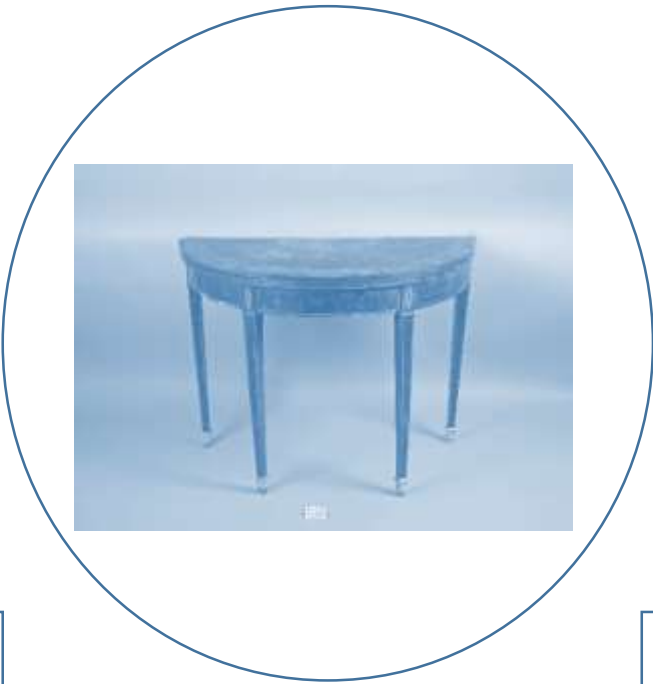
Har meningen av Chopins spillebord endret seg med skadene etter brannen, slik at det bør avveies konserveringstiltak?

Kunstnerens/produsentens oppfatning

Ja. Produsenten var opptatt av estetikken og ville antagelig stemme for en full restaurering.

Funksjon

Historisitet

Ja. Brannen er en sterk del av bordets historie. Den skadete filten, som ble erstattet tidligere, betyr ikke noe spesielt for objektet.

Estetiske faktorer

Autentisitet

Ja. Ekthet/troverdighet av bordet svekkes. Meningen er å fortelle om at bordet skal ha tilhørt Chopin. Nå forteller den om brannen.

Har meningen av Chopins spillebord endret seg med skadene etter brannen, slik at det bør avveies konserveringstiltak?

Kunstnerens/produsentens oppfatning

Ja. Produsenten var opptatt av estetikken og ville antagelig stemme for en full restaurering.

Funksjon

Historisitet

Ja. Brannen er en sterk del av bordets historie. Den skadete filten, som ble erstattet tidligere, betyr ikke noe spesielt for objektet.

Estetiske faktorer

Autentisitet

Ja. Estetikken er sterk nedsatt, flekker, manglende deler.

Ja. Ekthet/troverdighet av bordet svekkes. Meningen er å fortelle om at bordet skal ha tilhørt Chopin. Nå forteller den om brannen.

Har meningen av Chopins spillebord endret seg med skadene etter brannen, slik at det bør avveies konserveringstiltak?

Kunstnerens/produsentens oppfatning

Ja. Produsenten var opptatt av estetikken og ville antagelig stemme for en full restaurering.

Funksjon

Ja. Strukturelt ustabil, løse deler.
Hengslene er deformerte, filten har falt av.

Historisitet

Ja. Brannen er en sterk del av bordets historie.
Den skadete filten, som ble erstattet tidligere, betyr ikke noe spesielt for objektet.

Estetiske faktorer

Ja. Estetikken er sterk nedsatt, flekker, manglende deler.

Autentisitet

Ja. Ekthet/troverdighet av bordet svekkes.
Meningen er å fortelle om at bordet skal ha tilhørt Chopin. Nå forteller den om brannen.

Har meningen av Chopins spillebord endret seg med skadene etter brannen, slik at det bør avveies konserveringstiltak?

Kunstnerens/produsentens oppfatning

Ja. Produsenten var opptatt av estetikken og ville antagelig stemme for en full restaurering.

Funksjon

Ja. Strukturelt ustabil, løse deler. Hengslene er deformerte, filten har falt av.

Historisitet

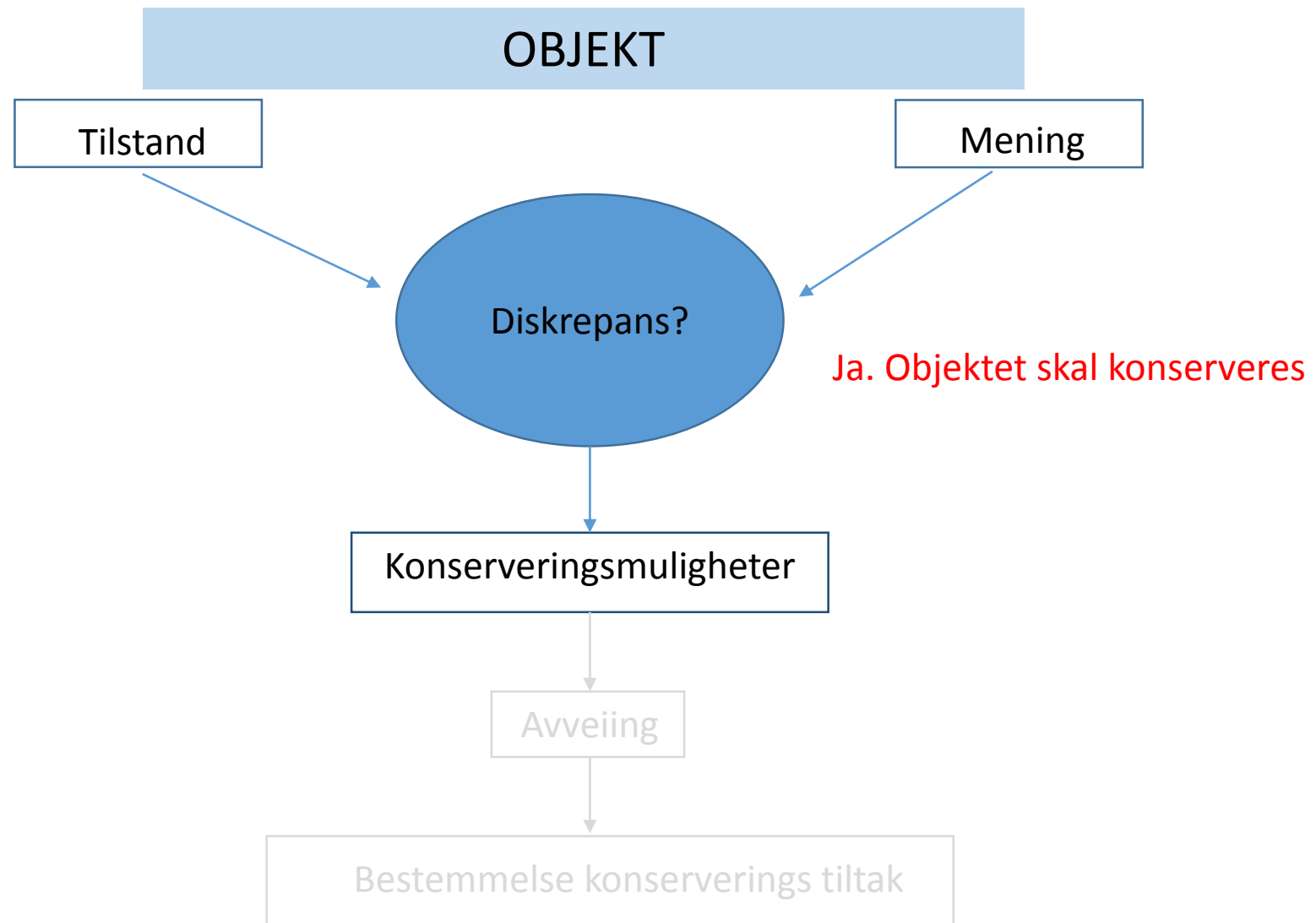
Ja. Brannen er en sterk del av bordets historie. Den skadete filten, som ble erstattet tidligere, betyr ikke noe spesielt for objektet.

Estetiske faktorer

Ja. Estetikken er sterk nedsatt, flekker, manglende deler.

Autentisitet

Ja. Ekthet/troverdighet av bordet svekkes. Meningen er å fortelle om at bordet skal ha tilhørt Chopin. Nå forteller den om brannen.

Konserveringsmuligheter						
-------------------------	--	--	--	--	--	--

1	<u>Stabilisering og rensing:</u> - Liming av løs finer og fjerning av smuss - Grønn filt lagres i magasin					

Konserveringsmuligheter						
-------------------------	--	--	--	--	--	--

1	<u>Stabilisering og rensing:</u> - Liming av løs finer og fjerning av smuss - Grønn filt lagres i magasin					
---	---	--	--	--	--	--

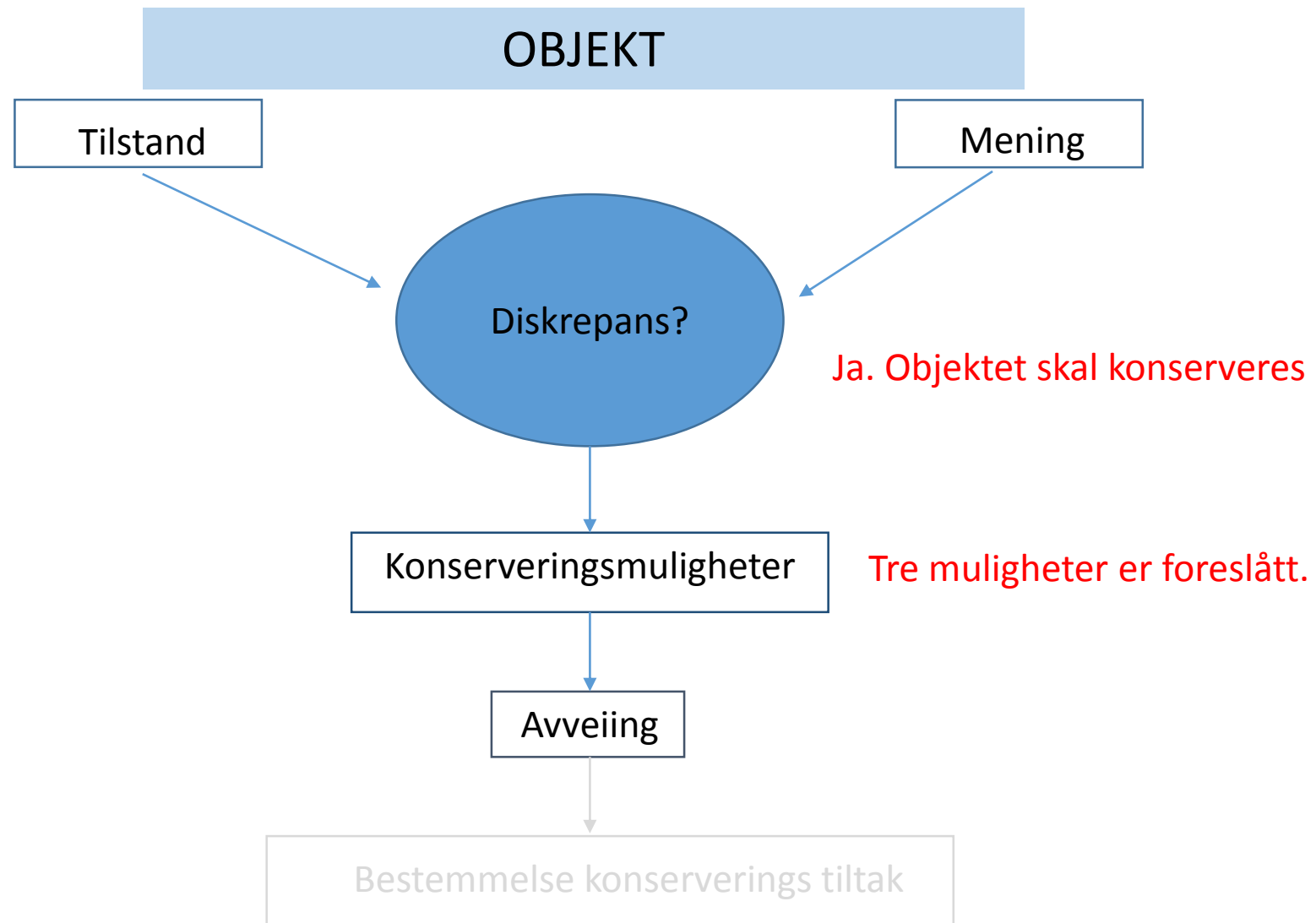
2	<u>Stabilisering, rensing og moderate erstatninger:</u> - Erstatning av manglende intarsia - Retusj, tilpassing av glansen - Retting av deformerte hengsler - Ny filt Noe nedsatt estetikk etter konservering.					
---	---	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--

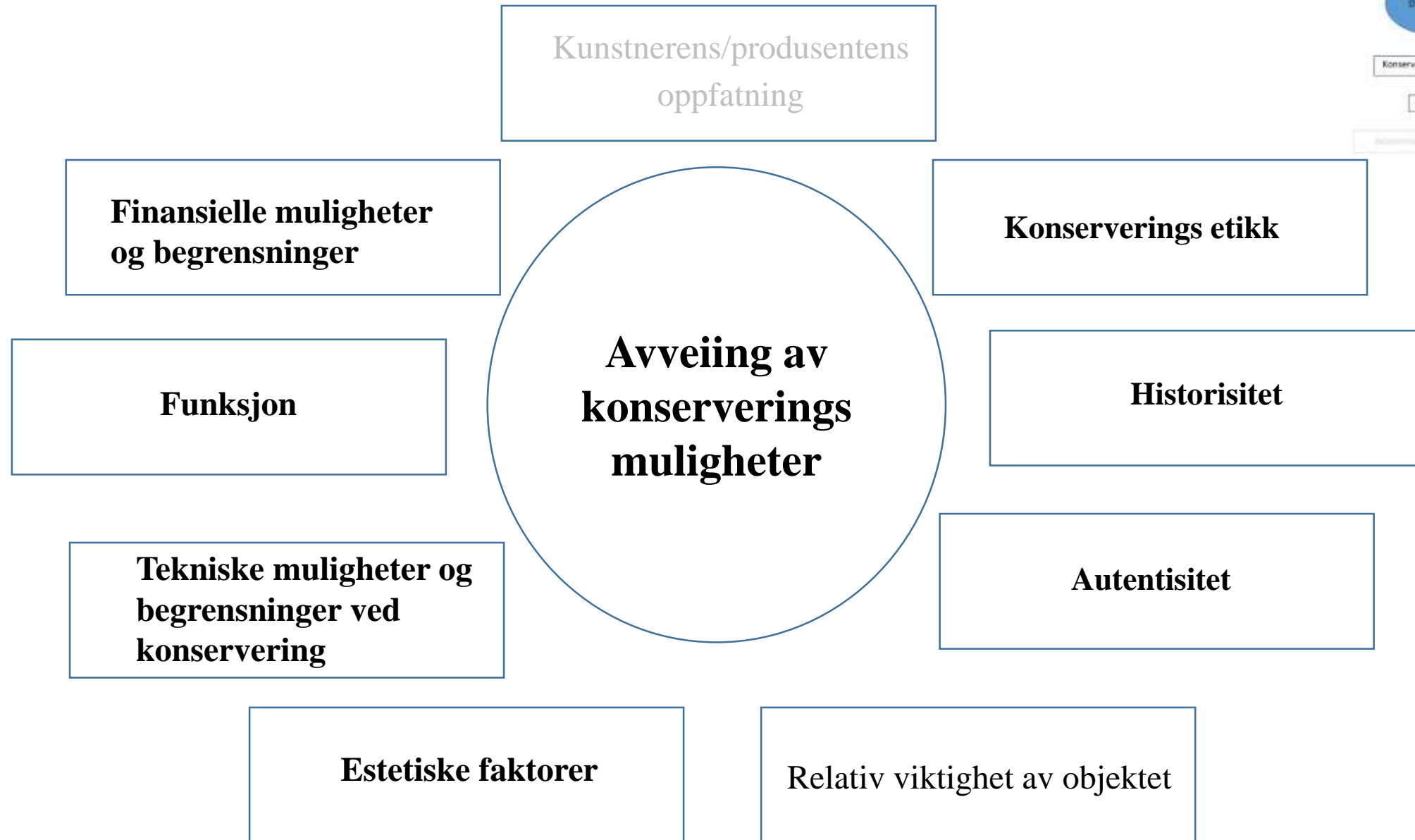

Konserveringsmuligheter								
1	<u>Stabilisering og rensing:</u> - Liming av løs finer og fjerning av smuss - Grønn filt lagres i magasin							
2	<u>Stabilisering, rensing og moderate erstatninger:</u> - Erstatning av manglende intarsia - Retusj, tilpassing av glansen - Retting av deformerte hengsler - Ny filt Noe nedsatt estetikk etter konservering							
3	<u>Stabilisering, rensing og komplette erstatninger:</u> - Erstatning av manglende og flekket intarsia - Sliping av overflaten, nypolering med sjellakk - Nye hengsler - Ny filt							

I hvilken grad endrer bordets mening seg etter de foreslåtte konserveringsmulighetene?

I hvilken grad endrer bordets mening seg etter de foreslåtte konserveringsmulighetene?

	Konserveringsmuligheter	Autentisitet	Estetikk	Historisitet	Funksjon	Tekn. muligheter konservering	Etikk konservering	Økonomi
1	<u>Stabilisering og rensing:</u> - Liming av løs finer og fjerning av smuss - Grønn filt erstattes ikke							
2	<u>Stabilisering, rensing og moderate erstatninger:</u> - Erstatning av manglende intarsia - Retusj, tilpassing av glansen - Retting av deformerte hengsler - Ny filt Noe nedsatt estetikk etter konservering							
3	<u>Stabilisering, rensing og komplette erstatninger:</u> - Erstatning av manglende og flekket intarsia - Sliping av overflaten, nypolering med sjellakk - Nye hengsler - Ny filt							

I hvilken grad endrer bordets mening seg etter de foreslåtte konserveringsmulighetene?

	Konserveringsmuligheter	Autentisitet	Estetikk	Historisitet	Funksjon	Tekn. muligheter konservering	Etikk konservering	Økonomi
1	<u>Stabilisering og rensing:</u> - Liming av løs finer og fjerning av smuss - Grønn filt erstattes ikke	Ingen endring.	Ingen endring. Flekker og manglende deler er i øye fallende.	Ingen endringer i den «vokste» tilstanden, alle endringer og hendelser er lesbare. Ærlig tilstand.	Fremdeles svekket	Lett gjennomførbar	Alle tiltak reversibel	160 timer
2	<u>Stabilisering, rensing og moderate erstatninger:</u> - Erstatning av manglende intarsia - Retusj, tilpassing av glansen - Retting av deformerte hengsler - Ny filt Noe nedsatt estetikk etter konservering							
3	<u>Stabilisering, rensing og komplette erstatninger:</u> - Erstatning av manglende og flekket intarsia - Sliping av overflaten, nypolering med sjellakk - Nye hengsler - Ny filt							

I hvilken grad endrer bordets mening seg etter de foreslåtte konserveringsmulighetene?

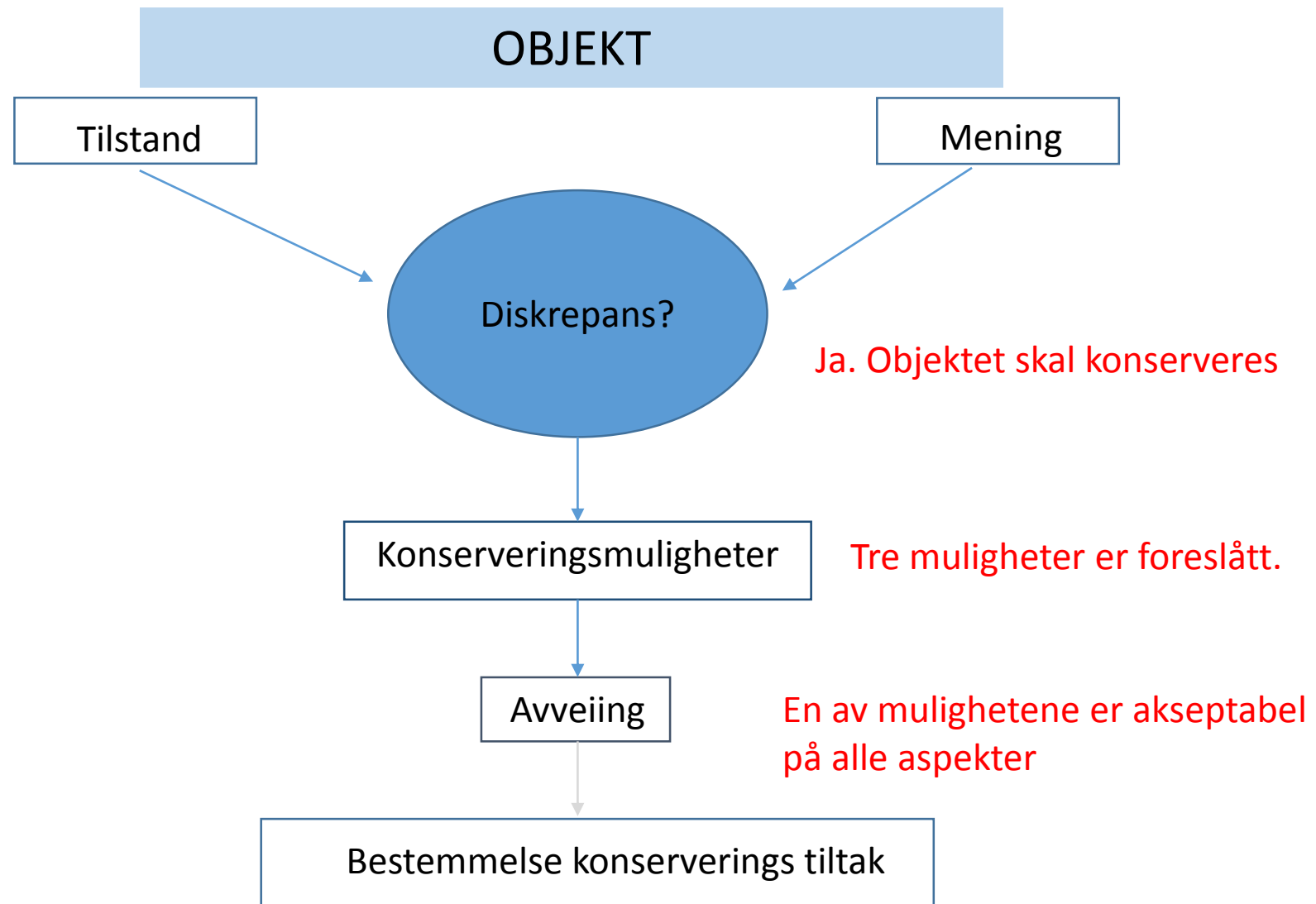
	Konserveringsmuligheter	Autentisitet	Estetikk	Historisitet	Funksjon	Tekn. muligheter konservering	Etikk konservering	Økonomi
1	<u>Stabilisering og rensing:</u> - Liming av løs finer og fjerning av smuss - Grønn filt erstattes ikke	Ingen endring.	Ingen endring. Flekker og manglende deler er i øye fallende.	Ingen endringer i den «vokste» tilstanden, alle endringer og hendelser er lesbare. Ærlig tilstand.	Fremdeles svekket	Lett gjennomførbar	Alle tiltak reversibel	160 timer
2	<u>Stabilisering, rensing og moderate erstatninger:</u> - Erstatning av manglende intarsia - Retusj, tilpassing av glansen - Retting av deformerte hengsler - Ny filt Noe nedsatt estetikk etter konservering	Meningen som Chopins bord blir støttet	Tegn etter hendelse brann trer i bakgrunnen	Ny filt erstattet med ny filt. Hendelse brann fremdeles lesbar.	Opprettet	Høy utfordring til transparent retusj og glanstilpassing av ferniss.	Alle tiltak reversibel eller bearbeidbar.	250 timer
3	<u>Stabilisering, rensing og komplette erstatninger:</u> - Erstatning av manglende og flekket intarsia - Sliping av overflaten, nypolering med sjellakk - Nye hengsler - Ny filt							

I hvilken grad endrer objektets mening seg etter de foreslåtte konserveringsmulighetene?

	Konserveringsmuligheter	Autentisitet	Estetikk	Historisitet	Funksjon	Tekn. muligheter konservering	Etikk konservering	Økonomi
1	<u>Stabilisering og rensing:</u> - Liming av løs finer og fjerning av smuss - Grønn filt lagres i magasin	Ingen endring.	Ingen endring. Flekker og manglende deler er i øye fallende.	Ingen endringer i den «vokste» tilstanden, alle endringer og hendelser er lesbare. Ærlig tilstand.	Fremdeles svekket	Lett gjennomførbar	Alle tiltak reversibel	160 timer
2	<u>Stabilisering, rensing og moderate erstatninger:</u> - Erstatning av manglende intarsia - Retusj, tilpassing av glansen - Retting av deformerte hengsler - Ny filt Noe nedsatt estetikk etter konservering	Meningen som Chopins bord blir støttet	Tegn etter hendelse brann trer i bakgrunnen	Ny filt erstattet med ny filt. Hendelse brann fremdeles lesbar.	Opprettet	Høy utfordring til transparent retusj og glanstilpassing av ferniss.	Alle tiltak reversibel eller bearbeidbar.	250 timer
3	<u>Stabilisering, rensing og komplette erstatninger:</u> - Erstatning av manglende og flekket intarsia - Sliping av overflaten, nypolering med sjellakk - Nye hengsler - Ny filt	Chopins bor mister en stor andel originalsubstansen og dermed også en del av ektheten sin.	Bordet ser nytt ut, høyglans flekkfritt.	Tidligere spor av endringer og hendelse brann er visket ut.	Opprettet	Tradisjonell restaureringsmetode. Risiko for gjennomsliping av det tynne intarsialaget.	Fjerning av ferniss og intarsia er irreversibel. Tilstanden før konserveringen kan ikke gjenskapes og er endret for alltid.	250 timer

Bestemmelse av konserveringstiltak

	Konserveringsmuligheter	Autentisitet	Estetikk	Historisitet	Funksjon	Tekn. muligheter konservering	Etikk konservering	Økonomi
1	<u>Stabilisering og rensing:</u> - Liming av løs finer og fjerning av smuss - Grønn filt lagres i magasin	Ingen endring.	Ingen endring. Flekker og manglende deler er i øye fallende.	Ingen endringer i den «vokste» tilstanden, alle endringer og hendelser er lesbare. Ærlig tilstand.	Fremdeles svekket	Lett gjennomførbar	Alle tiltak reversibel	160 timer
2	<u>Stabilisering, rensing og moderate erstatninger:</u> - Erstatning av manglende intarsia - Retusj, tilpassing av glansen - Retting av deformerte hengsler - Ny filt Noe nedsatt estetikk etter konservering	Meningen som Chopins bord blir støttet	Tegn etter hendelse brann trer i bakgrunnen	Ny filt erstattet med ny filt. Hendelse brann fremdeles lesbar.	Opprettet	Høy utfordring til transparent retusj og glanstilpassing av ferniss.	Alle tiltak reversibel	250 timer
3	<u>Stabilisering, rensing og komplette erstatninger:</u> - Erstatning av manglende og flekket intarsia - Sliping av overflaten, nypolering med sjellakk - Nye hengsler - Ny filt	Chopins bor mister en stor andel originalsubstansen og dermed også en del av ektheten sin.	Bordet ser nytt ut, høyglans flekkfritt.	Tidligere spor av endringer og hendelse brann er visket ut.	Opprettet	Tradisjonell restaureringsmetode. Risiko for gjennomsliping av det tynne intarsialaget.	Fjerning av ferniss og intarsia er irreversibel. Tilstanden før konserveringen kan ikke gjenskapes og er endret for alltid.	250 timer

Takk til fotograf Erik Børseth og
fotograferende kollegaer på
Ringve!

TAKK FOR MEG

The Decision-Making Model for the Conservation and Restoration of Modern and Contemporary Art. Foundation for the Conservation of Modern Art/Netherlands Institute for Cultural Heritage, 1999